בסוד שיח

שלום סדר

יירשם לדראון־עולם

למרות כל ההבהרות אישים מרכזיים בחינוך הממ"ד בפרט ובמערכת החינוך בכלל, קובלים קשות על "ועדת דוברת". עצם מינויו של אדם הרחוק מתחום החינוך לראשות הוועדה הזאת, כמוהו כמינוי יו"ר הסתדרות המורים לעמוד בראש ועדה לריאורגניזציה של התעשייה בישראל. ברם במדינת־ישראל הדבר הזה כנראה אפשרי, ותמוה שגיבי בתחילת הדיונים או עוד טרם שהחלו, אפשרו כל הגופים שצוינו היום "גוואלה", לסיטואציה הזאת לקרות. ח"כ שאול יהלום יצא בימים אלה בחריפות רבה נגד המסקנות המסתמנות בוועדת דר ברת ויש להניח כי הוא משמש פה לכל הנציגות הדתית־ציונית בכנסת.

"ועדת דוברת" זו רק אחת הבעיות שבפניה ניצב עתה הציבור הדתי־ציוני. מי שמשקיף מן הצד יכול בהחלט להתרשם, כי בלשכת ראש הממשלה הוקם מטה מיוחד שכל תפקידו הוא חיסול המערכת הממסדית של הציונות הדתית והנמכה קומתו של הציבור הדתי־ציוני. ישנה רשימה די ארוכה של נושאים מרכזיים שמדיירים שינה, או יותר נכון, שצריכים להדיר שינה מעיניה של כל הנציגות הדתית־ציונית.

סיפור המועצות הדתיות והמשרד לעניני דתות כפונקציות לניהול וארגון החיים הדתיים במדינה עדיין רווי בעיות: בפתח אסון תוכנית העקירה של גוש קטיף וצפון השומרון; שר בוץ חיילות ביחידות קרביות וכו' עם הכשלים שזה כבר הביא; פתיחת עסקים בשבת בקצב גובר והולך; בעיות תקציביות חמורות של לא מעט מהמוסדות שלנו, ומניתי כאן רק חלק מהקשיים והבעיות הטעונים פתרון של מנהיגות דתית מלוכדת ואמיצה וכמובן מעודדת אימון. ומה אנחנו קוראים כל שני וחמישי אצל מוטי זפט על מנהיגות קרועה ושטוחה, שכבודה ומעמדה האישי קודם לכל דבר. זוהי השעה יותר מאי־פעם, שמחייבת את ההנהגה הדתית־ציונית לוותר על העימותים הפנימיים יהיה המחיר האישי אשר יהיה. זוהי השעה יותר מאי־פעם לאחדות המחנה הדתי־ציוני כולו וזו השעה שהמנהיגות הרוחנית על כל גווניה תרים קולה ותגלה מעורבות פנימית יותר כדי שלא נחמיץ את הרגע האחרון להתעשת.

תמונת המצב עגומה מאוד ובדברי־ימי־ישראל עלילה הציבור הדתית הממסדית דהיום להידרס לדראון־עולם בעוון הפלגנות, הדריפה אחר כבוד מדומה ושיבוש סדרי עדיפויות.

לקיים את פס"ד של הגר"ש ווזנר

לפני שבועיים פורסמה ב"הציפה" מודעה מושכת־עין נגר מסחר עם מחללי־שבת. חתמו עליה הגר"ש ווזנר שליט"א ועוד רבנים חשובים. המודעה נועדה לקדם את בדיקת האשראי של שומרי־שבת ואת החנויות והעסקים הנחים בשבת.

שאלת השאלות היא כיצד העלימו מהרבנים החשובים את רבר קיום העצרת למען השבת באיצטדיון יד־אליהו המחלל שבת, כפי שהוכח באופן ברור מעל דפי "הציפה" ובהסתמך על תלונות המשכנ"ז בכוורו של הרב רפאל־הלפרין במקומו מונה אבל מה יהיה על כבוד השבת שכך תתבזה?

"זנשתנו עלי סדרי נתיבו"

בעשרה בטבת שלח מנכ"ל "צביה", יעקב ("יענקי") פרידמן, מכתב אישי לכמה מחבריו ורבריו מובאים כאן בעריכה קלה.

הנה המכתב:

"בס"ד, יום עשירי בירח טבת, אשר מאז לקיחתי בו, זכ־ שתנו עלי סדרי נתיבו.

ימחלו לי רבותינו, איש לא שמני לדבר במקום גדולים, הואלם ועקת הלב והדיזיתור מקלקלים כבראה את השורה.

למרות כל מיני תובניות, מחשבות והצעות שלנו, תקום (קמתז) בישראל ממשלה חרשה. ממשלה רעה ומרה יותר מקודמתה, שמסרתה קרעת הארץ. הדבר היחיד המאחד את מרכיבי היא השנאה להתנחלויות ולמתנחלים והרצון להתנתק מהם ומכל מה שהם מייצגים.

הלזאר ואחבדה, הואלם, בעיני בשר נראה, כי אם לא יקרה נס גלוי הרי שהלסת ובאה עלינו – חלילה – הגזירה הנוראה של חודבן יושבי גוש קטיף וצפון השומרון הגלגית תושביהם.

דומני שיאוש נוראי אחז בציבור שלנו. אין הדבה בינינו שמאמינים כי ניתן עוד לעצור את הגירוש והחורבן בתי תבולת של בני־אדם.

אפילו הנודמים הכי "מילשנטים" שלנו, מתכננים מאבק שיהפוך כשראומה הואלי יציל את יתר חלקי ארץ־ישראל, אבל גם הם כבר אינם מדברים על הצלת גוש קטיף.

כולנו מאמינים בני מאמינים ובטחים כי אין לה' מעצור לחושיע ברב או במעט, ואין זה משנה לו כלל מי הוא רוה"מ ומי הם שריו וידעציו, כי לב מלכים ורוזנים ביד ה'. הואלם – מה אנחנו עושים כדי שבניה ראויים לישועה אמי־ תיתו וכי אין אנו יודעים מה עלינו לעשות כשגזירה קשה נגזרת על עם ישראל? האם אין הלכה פסוקה בעניינים הנוגעים לכלל ישראל? אינני מכירים את רבני בניאי ישראל ערב התנתקות? אין אנו יודעים מה עושה שק ואפר המוצע לרביזה?

האם אין אנו זוכרים כיצד ניצלה נינוה העיר הגדולה, שגם עליה נגזר חורבן מרגע לא נסריו גם אנו נפעל כמר תה "...ויתכסו שקים האדם והבהמה ויקראו אל אלוקים בחזקה וישובו איש מדרכו הרעה ומן החמס אשר בכפיהם".

האם אינגו יודעים את ההלכה ולפיה מצוות עשה מן התורה לוועק ולהרי"ע בתצרות על כל צרה שתבא על הציבור... וידעי הכל שבגלל מעשיהם הרעים הודע להם... זה הוא שיגרום להם להסיר הצרה מעליהם".

מה קודה לנו? מאמינים בגאולה ולא מאמינים בבחזה של תשובה?

עת צרה היא לישראל וממנה בע"ה נושע. אבל הדרך לישועה הזו הרי עוברת דרכנו דרך תשובה, דרך צום, דרך תפילה, דרך זעקה, דרך אחרות.

אני מנסה לתאר לעצמי מה היה עושה הציבור החרדי, וכולנו היינו כמובן מצטרפים אליו – בכאב ובזעקה, לו נגזרה חלילה גזירה על השבת או על מצווה אחרת אפילו קלה הימנה ממצוות התורה, כמה ימי תפילה המונית. כמה סליחות. כמה שיחות התעוררות בכל הישיבות ובתי הכנ־ סת. כמה עצרות. כמה צדקה, כמה תעניות וקבלות ועוד ועוד.

וכי ארץ ישראל פחות יקרה לנו, ניתוקה פחות כואב לנו גלות שנגזרת עלינו ועל אחינו לא מעודדת אותנו?

האם עד כדי כך הגיעה עומק הגזירה, עד כדי כך שאין לנו חלילה, כוח אפילו לבכות, לזעוק ולהתפללו?

אנגי הרל באלפי יעקב ואיני ויצה – חלילה – להדרות הלכה בפני רבותינו, או אפילו להעז לשאול שאלות. ברם, אני רק מבקש, אולי בשם רבים: יהרו נא רבותינו, איזו תשר בה בעשה אם ליחיד אם לרבים, מהי הדרך הנכונה אשר נלך בה, מה נאמר ומה נפעל, מה נדבר ומה נשתוקק

מה לנו כי נרדמנות – נקום ונקרא ונשוב אל אלוקינו.

ומי יודע – ישוב וניחם האלוקים, ושב מחרון אפו ולא נאבד."

בליל טבילתן

"ידוע בקבלה רבי מפי רבי מה שהיה נהוג אצלם בהצנע לכת, שבליל טבילה של הכלניות, היי לוקחות איתן אל בית הטבילה (לפי הוראות הרבנים) את התניא קדישא, והיו מני־ חות אותו בחדר המסדר, ומיד בצאתן היו נוטלות את התניא והולכות עמו בחזרה הביתה.

פעם בעת חזרת הרבנית של הצמח צדק עם התניא קדישא בידה הביתה, נראה לה בדרך מישהו שצורת פניו מאירה ביי־ תר. היא נבהלה מאוד והתחילה ללכת מהר, ונכנסה הביתה בבהלה גדולה. מיד פגשה הצמח צדק ישאלה ממה נבהלת כל כך? ועניתה ראיתי מישהו הולך אחרי ופניו מאירות מאוד, אמר לה הצמח צדק: "בזכות שהתניא היה איתך זכית לראות עכשיו את פניו של שמואל הנביא". ואז ירדה נשמתו של דרבי מהר"ש ושמחו שניהו (שמואל) לעילם.

(ההר"ח ר' חיים אברהם ויבמן, בשם הרה"ח ר' הלל פאר־ טשער)

דתשובות הפלאות

אחד מחשובי הרבנים בארה"ב, הרה"ג ר' פנחס שיין ז"ל, שהי' רגיל לנסוע לכרית המיועצת גם בתקופה הנוראה של השלטון הקומוניסטי והקב"ב – סיפר את אשר אירע עמו באחת מנסיעותיו.

יום אחד לפני נסיעתי לרוסיה, הגיע אלי מישהו בשליחות האדמו"ר מלובביץ' זי"ע ונתן לי ספר תניא קטן, ואמר בשמי של הרבי "שלא את את התניא לאף אחד, רק אקח אותו עמי בנסיעתי לרוסיה".

והנה ביום השלישי לשהותי במוסקווה, כשיצאתי אחר תפילת ערבית מביהכ"נ הגדול, ופסעתי כמה רחובות, נגשו אלי לפתע, בסימטה חשוכה, שני צעירים, והכניסו אותי מיד לתוך מכונית מבלי שהפסקתי פה. כמובן שבתחילה מאוד נבהלתי. אבל לאחר סגירת דלת המכונית הם הציגו עצמם לפני כשני צעירים חב"דים שמעוניינים לשוחח עמי על עניין סודי ודחוף מאוד, והדרך היחידה להביאני בלי חשד לביתם, היתה בחטיפה כזו. הם אמרו לי שברורו עלי והם יוד־ עים שאפשר לסמוך עלי, וזו היא בקשתם: להעביר דרכי לרבי שתי שאלות מאוד בוערות.

המבוגר ביקש לשאול את הרבי: היות שנודע לו ממקור מהימן שהקג"ב מחפשים אחריו, ולכן מצר אחר חייב הוא מיד לברוח מוסקבה לעיר אחרת, אלא שאז תתבטל כל הפעילות המחתרתית הנדולה שלו (שהרבי יודע עליה) וא"כ מה לע־ שות?

הצעיר רצה לשאול: היות וכמה יהודים הגישו לאחרונה בקשות לקבלת אשרת יצ'אה מברית המועצות כדי לעלות לארץ, האם להגיש בקשה כזו (אבל אז הוא מסתכן באיבוד מקום עבודתו כמהנדס בכיר, שכן הם עלולים לפטר אותו ברגע שיגיש את הבקשה, ויתכן שבקשתו בכלל לא תאושר וכך יינצא קרח מכאן ומכאן)?

יאז, כשנתארכה השיחה בינינו וזרמנו הניגונים והרמעות, סיפרתי להם על ספר התניא שהרבי נתן לי לפני נסיעתי הנו־ כחית, תוך בקשה שאשא ואת עמי בעת הביקור. "זה נמצא עכשיו אצלך?" – שאלו אותי שניהם בהתרגשות גדולה. "כן" – עניתי להם והוצאתי מכיס מעילי את התניא.

"זה התניא שהרבי עצמו נגע בו השבוע בידיו הקדושות!" – חזרו ומלמלו הצעירים לעצמם בהתרגשות רבה, תוך שהם ממשמשים שוב ושוב את הספר. לפתע פרץ אחד מהם בצעקה, ומצביע לי על אחד העמודים שהי' מקופל בצורה מוזרה, הי' מלים הראשונות של העמוד הזה (קונטרס אחרון ע' קסב) הן: "שהשעה דחוקה לו ביותר ראי אפשר לו בשום אופן להמתין".

"הנה תשובה ברורה לשאלתי" – "הרבי אומר שעלי לברוח מיד ממוסקבה, ואינני יכול להמתין".

התחילו לחפש אם יש עוד סימן, ו... כן, הי' בספר הזה עוד עמוד אחד מקופל (ע' לח) ב"לקוטי אמרים", והמלים הראשו־ נות בעמוד זה היו "להיכנס לארץ"...

"הנה תשובה ברורה גם על שאלתי" – אמר הצעיר השני בהתרגשות גדולה. הספק אם להגיש בקשה לאשרת יציאה הוותר במקום.

כאשר סיפר הרב טייץ סיפור זה בסור להרה"ח ר' אהרן רב הלפרין שי' עורך "כפר חב"ד", העלה אותו השומע על הכתב ושלחו אל הרבי ביום י"ז מנחם אב תשר"מ. בו ביום הגיע מענה קדשו: "נתקבל ותשואות חן, ובוודאי לא יפרסמנו (ור' ביו"ב) לעת עתה". רק לאחר שנשתנה המצב ברוסיה, הותר הסיפור לפרסום.

("ורבים השיב מעוון")

schiffs@013.net.il